

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ

випускної роботи

на здобуття кваліфікаційного рівня бакалавра

зі спеціальності 6.030503 міжнародна економіка

Підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства в умовах євроінтеграції (на прикладі ПАТ «Одескабель»)

Виконавець:

Студенка ЦЗФН, 4 курсу, 7 гр.,

Лужинська Катерина Андріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри МЕВ

Короленко Наталія Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Європейська інтеграція є стратегічним завданням для України. Україна має значний потенціал для розвитку транскордонного співробітництва як одного з напрямків реалізації євроінтеграційних прагнень, що пояснюється унікальним геополітичним положенням країни. Україна має значний історичний досвід співпраці із країнами, що мають спільні з нами кордони. Оскільки Україна розташована в центрі Європи, вона має ряд стратегічних характеристик, і серед них – розвинений транзитний потенціал.

По території нашої країни проходить велика кількість транспортних комунікацій, що надає можливість нашій країні участі у міжнародних проектах з транспортування різного виду сировини та іншої продукції. Курс на європейську інтеграцію є природним наслідком здобуття Україною державної незалежності. Входження в Європу, зокрема в Європейський Союз – це, перш за все, ефективна економічна співпраця з країнами континенту на паритетних умовах. Таким чином зовнішня політика нашої держави, спрямована на євроінтеграцію набуває дедалі ширшої підтримки в українському суспільстві та поступово стає складовою внутрішньої політики України на усіх рівнях. У таких умовах відбувається значна активізація зовнішньоторговельної діяльності вітчизняних підприємств.

Мета дослідження. Метою дослідження є розробка шляхів підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність та значення зовнішньоторговельної діяльності підприємства в умовах євроінтеграції;
- визначити фактори впливу на зовнішньоторговельну діяльність підприємства в умовах євроінтеграції;
- розглянути методичку оцінки зовнішньоторговельної діяльності підприємства в умовах євроінтеграції;
- надати організаційно-економічну характеристику ПАТ «Одескабель»;
- провести аналіз фінансово-економічних результатів діяльності ПАТ «Одескабель»;
- здійснити аналіз зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції;
- визначити проблеми та перспективи зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції;
- запропонувати рекомендації щодо удосконалення зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції.

Об'єктом дослідження є процес управління зовнішньоторговельною діяльністю ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції України.

Предметом дослідження є організаційно-економічні заходи підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становлять наукові розробки вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів. В роботі використовувалися такі методи дослідження: теоретичного узагальнення, економіко-конструктивні методи; статистичні методи; метод аналізу; графічні методи дослідження та інші.

Інформаційна база дослідження Для написання роботи було використано навчально-методичні матеріали, наукові праці вчених з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, нормативно-правові документи, а також дані фінансової звітності та організаційно-управлінської документації ПАТ «Одескабель».

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 92 сторінки. Робота включає 19 таблиць, 17 рисунків та список використаних джерел, який складає 49 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти зовнішньоторговельної діяльності підприємства в умовах євроінтеграції»** розглянуто Сутність та значення зовнішньоторговельної діяльності підприємства в умовах євроінтеграції, визначено фактори впливу на зовнішньоторговельну діяльність підприємства в умовах євроінтеграції, розглянуто методика оцінки зовнішньоторговельної діяльності підприємства в умовах євроінтеграції.

У другому розділі **«Дослідження ефективності зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції»** надано організаційно-економічну характеристику ПАТ «Одескабель», проведено аналіз фінансово-економічних результатів діяльності ПАТ «Одескабель», а також здійснено аналіз зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції.

У третьому розділі **«Шляхи підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції»** визначено проблеми та перспективи зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції, запропоновано рекомендації щодо удосконалення зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції

ВИСНОВКИ

У процесі виконання даної дипломної роботи виконані усі поставлені завдання та досягнута головна мета. За результатами виконаної роботи доцільно зробити наступні висновки.

1. Досліджено сутність та значення зовнішньоторговельної діяльності підприємства в умовах євроінтеграції. Встановлено, що активна зовнішньоторговельна діяльність сприяє розвитку світової та національної економіки, зміцнює імідж держави, забезпечує економічну безпеку, сприяє підвищенню конкурентоспроможності тощо. Зовнішньоторговельна діяльність є драйвером для розвитку та економічного зростання держави та підприємств. Сучасні тенденції характеризуються посиленням зовнішньоторговельної діяльності у сфері інновацій, наукоємного виробництва, медицини та освіти. Особливо важливою зовнішньоторговельна діяльність є для України в сучасних євроінтеграційних умовах. Для нашої держави та вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції відкрились нові можливості для розвитку і поглиблення зовнішньоторговельної діяльності.

2. Визначено фактори впливу на зовнішньоторговельну діяльність підприємства в умовах євроінтеграції. З'ясовано, що на ефективність зовнішньоторговельної діяльності підприємства в умовах євроінтеграції роблять значний вплив зовнішні та внутрішні фактори. Зовнішні та внутрішні фактори підприємства тісно взаємопов'язані: з одного боку, підприємство створює внутрішнє середовище під впливом та на базі врахування факторів зовнішнього середовища, з другого – підприємство адаптується до зовнішнього середовища за допомогою факторів внутрішнього середовища. Спираючись на перелічені фактори можна зробити висновок, про те, що необхідно постійно оцінювати особливості факторів внутрішнього та зовнішнього середовища в умовах євроінтеграції і враховувати їх при здійсненні зовнішньоторговельної діяльності підприємства. Крім того, важливо вітчизняним підприємствам використовувати усі можливості, які появились перед ними внаслідок співпраці нашої держави з ЄС.

3. Розглянута методика оцінки зовнішньоторговельної діяльності підприємства в умовах євроінтеграції. Встановлено, що підприємствам варто проводити оцінку ефективності зовнішньоторговельної діяльності. На даний час відсутня єдина методика проведення такої оцінки. В залежності від специфіки господарювання, цілей зовнішньоторговельної діяльності підприємства можуть для оцінки її ефективності використовувати такі групи методів: економіко-математичні, графічні, балансові та коефіцієнтні, порівняльні та елімінування. Кожна із зазначених груп методів має свої як переваги, так і недоліки. Тому для отримання більш достовірної інформації варто використовувати одночасно декілька методів. Крім того, підприємства варто доповнювати існуючий методичний інструментарій власними розробками.

4. Дана організаційно-економічна характеристика ПАТ «Одескабель». ПАТ «Одескабель» є досить успішним вітчизняним підприємством по виробництву кабелів. Дане товариство здійснює свою діяльність як в Україні, так і за кордоном. ПАТ «Одескабель» виробляє широкий асортимент продукції, що розширює кількість клієнтів. Крім головного виробництва ПАТ «Одескабель», розташованого у м. Одеса,

має філії у 6 містах України. Загалом, ПАТ «Одескабель» має важливе значення для розвитку телекомунікаційної галузі в Україні. У

5. Проведено аналіз фінансово-економічних результатів діяльності ПАТ «Одескабель». За результатами проведеного аналізу можемо констатувати, що ПАТ «Одескабель» є досить успішним вітчизняним підприємством. Протягом 2015-2017 рр. ПАТ «Одескабель» отримує стабільні прибутки, які зростають. Зокрема, у 2017 р. чистий прибуток склав 65010 тис. грн. Більшість фінансових показників мають позитивні зміни. ПАТ «Одескабель» є рентабельним та фінансово стійким підприємством. Залежність від позикового капіталу ПАТ «Одескабель» є незначною.

6. Здійснено аналіз зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції. Встановлено, що ПАТ «Одескабель» здійснює активну зовнішньоторговельну діяльність. Щорічно обсяги експорту зростають, за результатами 2017 р. обсяг реалізованої продукції на експорт склав 481767 тис. грн. або 30,3 % від усього розміру реалізації. ПАТ «Одескабель» орієнтоване на експорт, щороку відкриває для себе нові зарубіжні ринки збуту. За сучасних євроінтеграційних умов поглиблюються відносини ПАТ «Одескабель» з Словачією, Чехією, Німеччиною, Ливою та Польщею, тобто країнами учасниками ЄС. Підписання угод та договорів України з країнами ЄС сприяють розвитку міцних відносин ПАТ «Одескабель» з країнами-учасницями даного об'єднання. Найбільш перспективними для ПАТ «Одескабель» є ринки країн ЄС. Тому в перспективі підприємство й надалі буде розширювати свою присутність на даних ринках збуту кабельної продукції.

7. Визначено проблеми та перспективи зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції. Провівши аналіз зовнішнього середовища ПАТ «Одескабель» можемо констатувати, що на його зовнішньоторговельну діяльність в умовах євроінтеграції значний вплив має як макро-, так і мікрооточення. За результатами PEST-аналізу встановлено, що найбільший вплив на товариство мають економічні фактори, а найменший – соціальні фактори. SWOT-аналіз показав, що досліджуване товариство має потенціал для розвитку зовнішньоторговельної. ПАТ «Одескабель» необхідно навчитися ефективно використовувати свої сильні сторони та можливості, що існують в зовнішньому середовищі. При цьому важливо адаптуватись до зовнішніх загроз, а також працювати над усуненням слабких сторін.

8. Розроблено рекомендації щодо удосконалення зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції. З метою підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» рекомендовано здійснити переорієнтацію збуту з ринків країн СНД на ринки країн ЄС. Адже, в сучасних умовах саме європейські ринки збуту є найбільш перспективними. Для цього рекомендовано впровадити два заходи, а саме відкрити філіал у Чехії, а також взяти участь у виставковій діяльності. Від зазначених заходів ПАТ «Одескабель» зможе отримати додаткові прибутки. Зокрема, від участі у виставці ПАТ «Одескабель» отримає додатковий дохід в розмірі 132,7 тис. грн., а відкриття філіалу принесе прибуток в перший рік в розмірі 7801,2 тис. грн. З огляду на вищенаведене вважаємо зазначені заходи досить ефективними.

Отже, для розвитку ПАТ «Одескабель» важливим є здійснення зовнішньоторговельної діяльності з країнами ЄС. Саме ринки ЄС є найбільш

перспективними для ПАТ «Одескабель». Проведений аналіз дозволив виявити можливості щодо підвищення зовнішньоторговельної активності ПАТ «Одескабель» з країнами ЄС.

АНОТАЦІЯ
Лужинська К.А.

«Підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства в умовах євроінтеграції (на прикладі ПАТ «Одескабель»)» випускна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.030503 «Міжнародна економіка», Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

Робота складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є процес управління зовнішньоторговельною діяльністю ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції України.

У роботі розглядаються теоретичні основи поняття «зовнішньоторговельна діяльність підприємства» та визначено особливості зовнішньоторговельної діяльності вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції, проведено узагальнення чинників впливу на розвиток зовнішньоторговельної діяльності в умовах євроінтеграції, а також розглянуто основні методики оцінки оцінки зовнішньоторговельної діяльності підприємства.

Проведено дослідження ефективності зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції, а також здійснено аналіз фінансово-економічних результатів діяльності ПАТ «Одескабель».

Запропоновано рекомендації щодо удосконалення зовнішньоторговельної діяльності ПАТ «Одескабель» в умовах євроінтеграції» зокрема брати активну участь у профільних виставках, відкрити філіал в Чехії.

Ключові слова: зовнішньоторговельна діяльність, ефективність зовнішньоторговельної діяльності, фактори впливу, євроінтеграція, SWOT-аналіз, обсяги експорту та імпорту.

ANNOTATION
Kateryna Luzhynska

«Increasing the efficiency of foreign trade activity of the enterprise in the conditions of european integration (for example, PJSC «Odeskabel»)» on the receipt of educationally qualifying level of bachelor of speciality 6.030503 "International economy" the Odessa national economic university - Odessa, 2019

The work consists of three sections. The object of the research is the process of management of foreign trade activities of PJSC «Odeskabel» in the conditions of European integration of Ukraine.

The article considers the theoretical foundations of the concept of "foreign trade activity of the enterprise" and specifies the peculiarities of foreign trade activity of domestic enterprises in the conditions of European integration, generalizes factors influencing the development of foreign trade activity in the conditions of European integration, and also considers the main methods of estimating the estimation of foreign trade activity of the enterprise.

The research of the effectiveness of foreign trade activity of PJSC «Odeskabel» in the conditions of European integration was conducted, as well as the analysis of financial and economic results of PJSC «Odeskabel» activity was conducted.

Recommendations on improvement of foreign trade activity of PJSC «Odeskabel» in the conditions of European integration are offered, in particular, to take an active part in specialized exhibitions, to open a branch in the Czech Republic.

Key words: foreign trade activity, efficiency of foreign trade activity, factors of influence, European integration, SWOT-analysis, export and import volumes.